

В сила до 30 юни 2018 г. (считано от 1 юли 2018 г., БНБ преустановява изпълнението на дейностите, свързани с изчисляването и публикуването на справочните индекси СОФИБИД и СОФИБОР)

**ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ
ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА СПРАВОЧНИ ИНДЕКСИ „СОФИБОР” И „СОФИБИД”**
*(одобрени от БНБ, АББ и Ей Си Ай България - БДА с договор на
14 октомври 2002 г. и анекси на 22 май 2007 г., 1 юни 2012 г и 10 юли 2017г.)*

**Глава първа
ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ**

Член 1. ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА ИНДЕКСИТЕ

1.1. На българския паричен пазар банките котират непрекъснато в течение на работния ден лихвата, при която желаят да привлекат средства в български левове една от друга и лихвата, при която желаят да предоставят средства в български левове една на друга. За котировки от банки, участващи във фиксинга, предназначени за други банки, се прилагат съответно названията СОФИБИД (SOFIBID: Sofia interbank bid rate) и СОФИБОР (SOFIBOR: Sofia interbank offered rate).

1.2. Индексът “СОФИБОР” е фиксинг на котировките на необезпечени депозити в български лева, предлагани на междубанковия пазар.

Той се изготвя към определения час съгласно настоящите правила и процедури. За целта всяка банка показва цената, на която тя предлага депозити на други банки за сročностите на фиксинга. Участниците във фиксинга подават и съответни котировки за цени купува, които се осредняват аналогично на фиксинга. Получената стойност се нарича индекс “СОФИБИД”.

1.3. Индексите се котират за вальор “spot” (2 работни дни) за всички сročности освен овърнайт и при конвенция “реален брой изминали дни/360”.

Член 2. КРИТЕРИИ ЗА УЧАСТИЕ ВЪВ ФИКСИНГА

2.1. Участниците във фиксинга трябва да отговарят на следните условия: да бъдат банки, получили лиценз за банкова дейност от БНБ, да са активни участници на левовия паричен пазар и да извършват голям обем сделки с инструменти, свързани с легова лихва дори в условия на нестабилност.

Разглеждат се, конкретно, следните показатели:

2.1.1. Балансово число

Всеки участник във фиксинга да има обща сума на активите не по-малка от двеста милиона лева, съгласно последните данни публикувани от БНБ.

2.1.2. Оборот на левов пазар

Всеки участник във фиксинга да има дял не по-малък от 1% от общия оборот на пазара на необезпечени левови депозити по данни на БНБ за предходен период от една година.

2.1.3 Лимити

2.1. Всеки участник във фиксинга да има лимити за необезпечени депозити в лева към и от най-малко една банка, участник във фиксинга.

2.2. Използването на инструменти, базирани на индекса „СОФИБОР”, е предимство при прием на участници във фиксинга.

2.3. Участниците във фиксинга се съгласяват да разкриват информацията, необходима за проверка на критериите за подбор на участници пред Регламентния комитет в определен от него разумен срок.

2.4. Регламентният комитет осигурява поверителността на подадената информация.

2.5. Спазването на задълженията по Член 4 е условие за оставане в групата на участниците.

Член 3. СЪСТАВ НА УЧАСТНИЦИТЕ

3.1. Броят на банките, участващи във фиксинга, трябва да е оптимален, за осигуряване на представителност за пазара, както и за ефективното администриране на фиксинга, но не по-малко от 6 банки.

3.2. Списъкът на участниците във фиксинга периодично, поне веднъж на 1 година се преразглежда от Регламентния комитет за осигуряване на вярно отражение на пазарната активност според критериите по Член 2.

Член 4. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ

4.1. Участниците във фиксинга са длъжни да предоставят изискваните котировки:

- добросъвестно;
- за всички падежи, посочени от Регламентния комитет съгласно глава втора от настоящите правила и процедури;
- своевременно, в посочения от дистрибутора срок;
- ежедневно, с изключение на съботните и неделните дни и почивните дни;
- точно, с два десетични знака.

4.2. Участниците във фиксинга спазват изискването за подаване на Българската народна банка (БНБ) на всички необходими данни за изчисляването на действителна лихва по сделките овърнайт на базата на сключените сделки за всеки работен ден.

4.3 На междубанковия пазар, участниците във фиксинга се стремят да поддържат двустранни котировки за всяка от срочностите в индекса със спред не по-голям от 75 базисни точки.

Член 5. РЕГЛАМЕНТЕН КОМИТЕТ

5.1. Асоциацията на банките в България (АББ), Ей Си Ай България - БДА и Българската народна банка (БНБ) образуват Регламентен комитет .

5.2. Регламентният комитет се състои от 7 члена, 3 определени от АББ, 2 определени от Ей Си Ай България - БДА и 2 определени от БНБ. Членовете, определени от АББ и Ей Си Ай България - БДА трябва да са опитни практикуващи участници на междубанковия пазар т.е - лица, пряко извършващи пазарни операции (операции на паричните и валутните пазари, операции с производни инструменти) или лица, пряко отговорни за тях в своята институция. Едно лице не може да бъде определено за един период от време едновременно от АББ и Ей Си Ай България - БДА. В квотите на АББ и Ей Си Ай България - БДА – общо и поотделно във всяка от тях – не може да има лица, работещи в една и съща институция.

5.3. Членовете на Регламентния комитет имат 2-годишен подновим мандат с право на отзив и замяна. Членовете на Регламентния комитет се определят и отзовават от организациите и институциите, които ги излъчват.

5.4. Членовете на Регламентния комитет предлагат и избират Председател.

5.5 Всеки член на Регламентния комитет има право на един глас. Кворумът за провеждане на заседания е 4 члена, а решения могат да се приемат, ако бъдат подкрепени от поне 4 гласа от общия числен състав на Комитета.

5.6 Член на Регламентния комитет не участва в гласуването при разкрит конфликт на интереси.

Член 6. ЗАДАЧИ И ПРАВА НА РЕГЛАМЕНТНИЯ КОМИТЕТ

6.1. Регламентният комитет може по всяко време да поиска от участниците във фиксинга да покажат и докажат, че пазарната им дейност продължава да им дава право на участие според Член 2.

6.2. Регламентният комитет преглежда, съобразно Член 3.2, нови заявки за участие във фиксинга и може да отстрани банка от групата на участниците, ако критериите по Член 2 повече не се спазват.

6.3. Регламентният комитет преразглежда размера на групата на участниците във фиксинга поне веднъж годишно.

6.4. Регламентният комитет контролира спазването от банките на задълженията им по настоящите правила и процедури.

6.5. Регламентният комитет може да се свика извънредно по сигнал от дистрибутора.

Член 7. САНКЦИИ

7.1. Регламентният комитет може да наложи следните санкции, ако участниците във фиксинга не спазват задълженията си по настоящите правила и процедури:

- предупреждение;
- ако предупреждението бъде пренебрегнато, изключване на банка от групата на участниците във фиксинга.

7.2. Преди налагане на санкции, Регламентният комитет дава на засегнатите страни възможност да изложат становищата си.

7.3. Ако Регламентният комитет вземе решение за изключване на банка от групата на участниците във фиксинга, той предоставя на банката писмено обяснение за такова решение.

Глава втора

ТЕХНИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Член 8. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ

8.1. Наименованията на справочните индекси са индекс „СОФИБОР” и индекс „СОФИБИД”.

8.2. Представителна група от банки предоставя всекидневно стойности, закръглени до 2 знака след десетичната запетая, на лихвите за необезпечени междубанкови депозити в лева на българския пазар.

8.3. Индексите се котират за вальор „spot” (T+2) за всички срочности над овърнайт и при конвенция за броене на дните „реален брой изминали дни/360” („actual/360”). Форматът на индексите е с 3 знака след десетичната запетая.

8.4. Участниците във фиксинга предоставят стойности за следните срочности: овърнайт, 1 седмица, 2 седмици, 3 седмици, 1 месец, 2 месеца, 3 месеца, 4 месеца, 5 месеца, 6 месеца, 7 месеца, 8 месеца, 9 месеца, 10 месеца, 11 месеца и 12 месеца.

8.5. Участниците подават данни за депозити, които:

- се правят на българския пазар
- са прости и необезпечени;
- регулират се от българските закони;
- страните подлежат на юрисдикция на български съдилища.

8.6. В случай че датата на падежа на депозит се окаже неработен ден, за дата на падеж се счита следващият работен ден.

Член 9. ПОДАВАНЕ НА ДАННИ

9.1. От всяка банка – участник във фиксинга се изисква пряко да подава данните си не по-късно от 10:45 ч. местно време всеки работен ден.

9.2. Всяка банка – участник във фиксинга подава данни по унифициран начин, като данните са достъпни за виждане само от съответната подаваща данни банка – титуляр на страницата и от служителите на дистрибутора, ангажирани с изготвянето на фиксинга.

9.3. От 10:45 ч. до 11:00 ч. местно време най-късно, банките – участници във фиксинга могат, при нужда, да коригират подадените данни.

Член 10. ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ИНДЕКСИТЕ

10.1. В 11:00 ч. местно време дистрибуторът извършва изчисляването на фиксинга на “СОФИБОР”.

10.2. Дистрибуторът извършва изчислението като:

- за всяка срочност подрежда стойностите във възходящ ред,
- елиминира най-ниските стойности в размер на 20% от общия брой на събраните котировки и най-високите стойности в размер на 20% от общия брой на събраните котировки,
- изчислява индексите чрез просто осредняване на останалите стойности със закръгление 3 знака сред десетичната запетая.

Член 11. ПУБЛИКУВАНЕ НА ИНДЕКСИТЕ

11.1. След извършване изчисляването на индексите и евентуални корекции на технически грешки, дистрибуторът ги публикува в 11:30ч. местно време.

11.2. Едновременно с това се публикуват данните, подадени от участниците във фиксинга.

11.3. Исторически данни за индексите се съхраняват от дистрибутора.

Член 12. ПРОЦЕДИРАНЕ В СЛУЧАЙ НА НАРУШЕНИЕ РЕДА НА ПОДАВАНЕ НА ДАННИТЕ

12.1. Преди да изчисли в 11:00 ч. местно време всеки работен ден, дистрибуторът проверява дали всички банки – участници във фиксинга са предоставили данните си за същия ден според установената процедура. Ако една или повече банки не са го направили, дистрибуторът полага разумни усилия да им напомни по телефон или друго съобщително средство за задължението им да предоставят данните. Ако някоя банка – участник във фиксинга след такова напомняне все още не предостави данните до 11:00 ч., дистрибуторът изчислява индексите за деня без липсващите данни и незабавно известява за това Регламентния комитет в писмена форма.

12.2. Ако над 50% от банките – участници във фиксинга не предоставят своите данни до 11:00 ч. местно време, дистрибуторът отлага изчисляването на индексите, докато 50% от банките – участници не подадат котировки. Ако това не е възможно преди 11:30 ч., в 11:30ч. дистрибуторът прави следното:

а) ако 4 или повече банки са предоставили данни, изчислява индексите на базата на тези данни;

б) ако по-малко от 4 банки са предоставили данни, отлага изчисляване на индексите до решение на РК. В случай че към 11:30 ч. няма изчислени индекси, дистрибуторът публикува съобщение за това.

Регламентния комитет взема решение и осигурява публикуването на индексите не по-късно от 16:00 ч. на същия работен ден.

Член 13. ДОБРОВОЛНО НАПУСКАНЕ

13.1. При желание на банка да напусне доброволно групата на участниците, формиращи индексите, тя може да направи това само след отправяне на писмено едногодишно предизвестие до Регламентния комитет.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. АББ, Ей Си Ай България - БДА и БНБ могат съвместно да вземат решение за промяна в настоящите правила и процедури, по предложение на Регламентния комитет.

§2. Поправките към правилата и процедурите не подлежат на одобрение от банките, участници във фиксинга. Банките, обаче, са свободни да напуснат групата на участниците, ако не желаят да спазват променените правила и процедури.